

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Házhoz hordva:

Egész évre	14.40
Fél évre	7.20
Negyed évre	3.60
Egy hóra	1.20
Egyes szám	4 fill.

Szerkesztőség:

Deák Ferencz-utca 19. sz.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

AZ ORSZÁGOS EGYESÜLT FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT ERDÉLYRÉSZI HIVATALOS LAPJA.

Alapította:

GOMBOS FERENCZ.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Postán küldve:

Egész évre	24.—
Fél évre	12.—
Negyed évre	6.—
Egy hóra	2.—
Egyes szám	6 fill.

Kiadóhivatal:

Deák Ferencz-utca 19. sz.

Az oroszok heves ellenállása Galiciában és Wolhiniában.

Csak a várháromszögben 3000-nél több orosz katonát fogtak el csapataink. — Vöröskeresztes lobogó egy orosz tábori erősítésen.

Budapest, szept. 5. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

(Hivatalos.) Orosz hadszíntér: Az oroszok Keletgaliciában és Wolhiniában előnyomulásunkkal szemben heves ellenállást fejtenek ki. A besszarábiai határon az oroszok egy támadása akadályaink előtt összeomlott, miközben több ellenséges zászlóalját szétugrasztottunk. A Szereth torkolatától keletre az ellenség embertömegeinek töle megszokott pazarlása mellett egyik lövészárkunkba hatolt, de az ember-ember elleni küzdelemben visszavetettük, miközben számos halottja és hadifoglya maradt kezeink között. Tarnopoltól nyugatra osztrák-magyar és német csapatok az ellenségnek terjedelmes elsáncolt állásait rohammal elfoglalták. Zalosce közelében is elragadtunk egy orosz támaszpontot. Brodytól keletre és Wolhiniában támadásunk lassan tért nyert; a várháromszögben harcoló cs. és kir. haderők a legutóbbi napok harcaiban mintegy harminc orosz tisztet és több mint háromezer főnyi legénységet fogtak el. A Budzanowo kolostorról, amely a Szereth-menti orosz arcvonal kellős közepén van, néhány nap óta genfi keresztet viselő lobogó leng. Általában nem tétélezhető fel, hogy egy tábori kórházat a harcvonal kellős közepén rendezzenek be, de a fennforgó esetben azonkívül megállapítást nyert, hogy az oroszok a kolostort erős táborszerű támaszponttá építették ki. Senki sem fog tehát csodálkozni, ha a legközelebbi orosz jelentések azt adják tudtul, hogy a szóban forgó kolostort a genfi kereszt ellenére is tűz alá vettük. Az ellenség itt a nemzetközi megállapodásokkal visszaél, ez a mi hadviselésünket semmiképp sem befolyásolhatja.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Sikertelen támadás a doberdoi fensik ellen.

Az összes támadások nagy veszteségekkel omlottak össze.

Budapest, szept. 5. (A miniszterelnökség sajtóosztálya.)

(Hivatalos.) Olasz hadszíntér: Tegnap az olaszok a doberdoi fensikon élénkebb, de teljesen sikertelen tevékenységet fejtenek ki. Miután egyes terepeket mindenféle kaliberű ágyúval hevesen bombáztak, már délelőtt több előretörést kíséreltek meg. San-Martinotól nyugatra az út mentén mindezeket visszavertük, a visszaözönlő ellenségben tűzérésünk nagy pusztítást vitt véghez. Estefelé az ágyútűz hevesebbé vált; majd ismét elszigetelt gyalogsági támadások következtek, amelyek megannyian az olaszok nagy vesztesége mellett meghiusultak. Dél-tirolban az ellenség két századát, amelyek markói állásunkat megtámadták, megfutamtottuk. Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese,

A menekülő oroszok üldözése.

A nowidwori mocsárvidéken átjutottak a németek. — A grodnoi harcok foglyainak száma 3600, ezenkívül még ezer oroszot fogtak el. — Ujabb térfoglalás a Szerethnél.

Budapest, szept. 5. (Miniszterelnöki sajtóosztály.)

Berlin, szept. 5. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér: Lényeges esemény nem történt.

Keleti hadszíntér: Hindenburg tábornagy hadsereportja: Fridrichstadt és a Nyemen melletti Merez közt a helyzet változatlan. — Grodnotól keletre az ellenség a Kotra-szakasz mögé (Jesiortól délre) hátrált. — A Grodnoért vívott harcokban ejtett foglyok száma több mint háromezerhatszázra emelkedett. Gallwitz tábornok hadseregének csapatai Mecibowonál és attól délre (Wolkowisktól délnyugatra) ismét visszavették az ellenséget, itt ötszázhusz oroszot fogtak el.

Lipót bajor herceg tábornagy hadsereportja: A Mowidwornál és attól délkeletre (Pruzbától északra) levő mocsárszorostól harc árán kijutottak, tovább északra is előrehaladtak, több mint négyszáz oroszot elfogtak és három gépfegyvert zsákmányoltak.

Mackensen tábornagy hadsereportja: Az ellenség támadásunk nyomása alatt kiürítette a Bereza-Kartuska hidőt. — Drohiczyn környékén és attól délre az ellenség tegnap ismét ellentámadást fejtett ki, továbbra is támadjuk.

Délkeleti hadszíntér:

Bothmer gróf tábornok hadserege: A Szereth nyugati partján ellenséges előállások egész sorát rohammal elfoglalta.

Legfelsőbb hadvezetőség.

Román-bolgár tárgyalások.

Bukarest, szept. 5.

Bukarestben a román és bolgár kormány között újabb tárgyalások indultak meg a határkiigazítást illetően.

Az antant újabb követeléseit Szerbiától.

Genf, szept. 5.

As antanthatalmak kormányai utasították nisi megbizottaikat, hogy egy újabb jegyzékben pontos határidő kitűzésével szólítsák fel Szerbiát, amely idő alatt legutolsó követeléseikre a választ megadja.

Mit követel Szerbia?

Szófia, szept. 5.

Az „Utro“ jelentése szerint Szerbia Macedonia átengedéseért Bosznia-Hercegovinát, Dalmáciát és Északalbániát követeli az antanttól.

A szerb jegyzék hatása Bulgáriában.

Szófia, szept. 5.

Szerbiának az antanthoz intézett kitérő és visszautasító válaszát a bolgár közvélemény a legnagyobb felháborodással fogadta. Az egész jegyzéket Bulgária kigunyolásának tekinti; a válasz a szerb-bolgár viszonyt teljesen kétségbeejtővé tette.

Orosz munició Szerbiának.

Bukarest, szept. 5.

Az orosz hadvezetőség a Dunán állandóan nagyobb mennyiségű hadiszert szállít Szerbiának. A hadiszerttel megrakott uszályhajókat naponta vontatják a gőzösök.

Általános török offenzíva készül a Dardanelláknál
Köln, szept. 5.

A „Kölnische Zeitung“ szófiai jelentése szerint Törökország a Dardanelláknál hatalmas offenzívára készül. A Dardanelláknál éjjel-nappal jönnek a csapatok Kisázsiaiból s ezeken kívül a Dardanella-frontnak ütegeit is hatalmas nagykaliberű ágyúkkal erősítik ki.

Romániát kétszínűséggel vádolja a
Novoja Vremja.

Stockholm, szept. 5.

A „Novoja Vremja“ foglalkozik Románia külpolitikai állásfoglalásával, megállapítja, hogy roppant kétszínű. Ezt megállapítja a többek között abból a tényből is, hogy már hónapok óta tárgyal a antanthatalmakkal, a döntést állandóan halogatja s közben hazaengedi a tartalékosokat.

A török-bolgár határkiigazítás végrehajtás
Budapest, szept. 2.

Dedeagacsi jelentések szerint a Bulgáriának átengedett török területek átadására már a legközelebbi jövőben megtörténi.

Nyugati harctér.

Uj francia offenzíva előtt?

Zürich, szept. 5.

A „Neue Züricher Zeitung“ jelenti: franciák Mülhausennel szemben egy két-három százezer főből álló sereget koncentráltak, amely a front eme szakaszán általános támadást akarnak indítani.

Az olasz háború

Cadorna lemond?

Chiasso, szept. 5.

Olasz hírek szerint Cadornának, az olasz vezérkar főnökének lemondása küszöbön van. Állítólag Cadorna már kérte is felmentését királytól, aki azonban maradását kérte. Állítólag Cadorna lemondásának az az oka, hogy a kormányhoz közel álló körök igen erős aknamunkát folytatnak ellene.

Ujabb flottaakciót akarnak kezdeni az Adrián.

Zürich, szept. 5.

Az angol admirális utóbbi időben többször hangoztatta az olasz hadvezetőséggel szemben az olasz flottának az Adrián kifejtett eredménytelen akciója felett való elégedetlenségét. A panasz eredményeképpen most újabb tanácskozás indult meg, hogy angol segítséggel új akció kezdjen az Adrián az olasz flotta. E tárgyalás folytatása céljából az angol admirális tiszteje Torinoba érkezett.

Olasz forradalmár katonák.

Lugano, szept. 5.

A milánói haditörvényszék 106 olasz katonát forradalmár üzemek miatt többé-kevésbé szigorú büntetéssel sújtott, rettentő példát akarván nyújtani mindjobban terjedő forradalmi akciók szemben.

Az olaszok tisztvesztése.

Lugano, szept. 5.

Az olaszoknak halottakban szenvedett tisztvesztése a hivatalos kimutatások szerint a hadjárat megkezdése óta két tábornok, 64 törzstiszt, 138 főtiszt, 418 csapattiszt.

Az északi harctér

Az orosz kormány válsága.

München, szept. 5.

Az orosz dumában katasztrófa beálltától félnek, oly nagyfokú már a krízis. A kormány kénytelen vagy a дума feloszlatása, vagy a lemondása között választani; az utóbbi esetben az új kormányban a szocialisták és kadettpártiak is tárcához jutnának.

Agyuharcok Csernovicnál.

Csernovic, szept. 5.

Bukovina határán szakadatlan agyuharc folyik. Két teli találattal nyolc oroszot megöltünk és százötvenet megsebesítettünk. Bojánál egy löszerraktár sikeres lövésünk következtében légherepült.

Ujabb orosz behívások.

Pétervár, szept. 5.

A дума elhatározta, hogy a népfelkelésnek második korosztályát is behívja.

A cár a helyzeiről.

Rotterdam, szept. 5.

Az orosz honvédelmi tanácskozáson a cár a következő kijelentést tette:

— A pillanat komoly. Óriási munka előtt állunk; egyetlen parancsoló kötelességünk, hogy az ellenséget elűzzük a honi földről. Ehhez azonban szükséges a katonaság kifogástalan felszerelése és élelmezése.

Déli harctér.

Nikita a fronton.

Lugano, szept. 5.

A Stephani ügynökség cettinjai jelentése szerint Nikita a tegnapi nap folyamán a hercegovinai fronton álló montenegrói hadsereget (!) meglátogatva, katonáihoz buzdító beszédet intézett, amelyben a reájuk várakozó fényes jövőre mutatva, kijelentette, hogy Szerbia és Montenegro gyömelme biztos.

A műv. műhely a „Kárpátok öre“-nél.

A tegnapi ünnepélyes szegbeverés.

(Saját tud.) A „Kárpátok öre“ fába faragott nemes alakja előtt tegnap délelőtt megjelentek a magyar királyi államvasutak kolozsvári műhelyének tisztviselői és munkásai, hogy megjelenésükkel megtiszteljék az eszmét, amit a gyönyörű szobor szimbolizál és hogy nehéz munkájuk árán szerzett koronaikkal áldozzanak a jótékony magasztos oltárán.

A vasutasokat méltóan lehet a fronton küzdő katonák mellé állítani, hősek ők is és azok a győzelmek, amelyeket vitéz katonáink a harcok mezején kivívtak, az ő nagy, megfeszített munkájuknak méltó koronája. A nehéz munkában eltöltött nappalok és éjszék, a sűrű katonavonatok melletti virrasztás, az idegölő lesése a tavirágépeknek, figyelése a blokkkészüléknek, a jelzőlámpáknak és a harangjelzéseknek, a megfeszített munka a vasuti műhelyekben, mind-mind hozzátartozott ahhoz az óriási gépezethez, amit úgy hívnak, hogy: hadsereg. Ez a hadsereg szerezte meg mindnyájunknak a győzelem örömét és ezért esett jól lelkünknek, amikor a hadsereg serénykező munkás katonáit láttuk, amint tiszteleg a harcos katoná előtt.

Zászlóval és zeneszóval vonultak fel a vasutasok a „Kárpátok öre“ elé. Az „Összhang“ dal- és zeneegylet zenekara ment a menet élén, utána mentek a műv. műhely tisztikara és munkásai Kabay György műhelyfőnök vezetése mellett. Tizenegy órakor a díszes menet felállt a szobor körül, ahol a szeles idő dacára már nagy tömeg várta a vasutasokat.

Az „Összhang“ zenekara a szobor előtt eljátszotta a „Hymnus“-t, amit a tömeg levett kalappal hallgatott végig, azután az „Összhang“ dal- és zeneegylet nevében Sándor József egyleti tag lelkes szavakkal köszöntötte a szobrot.

— Eljöttünk — ugymond — hogy előtéd, Kárpátok öre, a hála szent érzésével köszöntsük az eszmét, amit fába faragott nemes alakod szimbolizál. Mi, a műhelyek kerges tenyerű harcosai eljöttünk, hogy üdvözljük benned a bajtársat, aki szuronyod vasával építéd ujjá, építéd széppé, erőssé a magyar nemzet jövődjét. A vér és a verejték a legdrágább, a legnemesebb kincse az emberi testnek és ott, ahol ezt a két nemes kincset ontja az Ember, ott szent hajléka kell, hogy épüljön az emberi jólétnek.

Tekints le ránk és láss bennünk bajtársakat, aki veled együtt, veled egyért, egy ideálért küzdenek és akik, ha szükség lesz rájuk, elmennek veled oda is, ahol a verejték békés, lassu csurgását a vér rohanó zuhataga váltja fel.

Sándor József lelkes beszédét zúgó eljénzés követte, azután az „Összhang“ zenekara a „Szózat“-ot játszotta el. Ezt követte az ünnepélyes szegbeverés, mely alkalommal az „Összhang“ dal- és zeneegylet 100 koronát, a műv. műhely tisztikara 60 koronát, a műv. műhely munkásai pedig 240 koronát adtak az elesettek árvái és özvegyei javára.

A lengyel szabadság ügye Kolozsvár közgyűlése előtt.

A magyar-lengyel egyesület memoranduma.

(Saját tud.) Lengyelország otthonmaradt népe igen nagy figyelemmel kíséri a magyar politikai élet hullámzását. Érthető ez, mert a csapások közössége és a szomorú sors évszázados szimpatiait kovácsolt a magyar és lengyel nemzet között. A háboru óta még növekedett ez a szeretet és a rokonszenv s a lengyelek a mi intervencióinktól remélik, hogy a háboru után szabad lesz Lengyelország. Lengyelországban kivánsággá nőtte ki magát ez a vágy, látva, hogy Magyarország befolyása a monarchia sorsának intézésében állandóan emelkedőben van. A magyar-lengyel egyesület most ennek visszhangjaként óriási arányu mozgalomra kérte fel a magyar törvényhatóságokat egy memorand.

ban, amely Kolozsvár városának és Kolozsmegyének is megerkezett és amely azt kéri, hogy a törvényhatóságok foglaljanak állást amellett, hogy a leendő békekötésnél Lengyelország szabadsága és önállósága tárgyalás alá vétessék. A történelmi nevezetességű memorandum a következőket tartalmazza:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

A világháboru eredményeit megállapító békekongresszus ki fogja mondani ítéletét Lengyelország jövő sorsa felett is. Mi, magyarok ezer éven keresztül éltünk csaknem példátlanul álló szomszédi barátságban élő Lengyelországgal. Birodalmunk akkor volt a legnagyobb, amikor Nagy Lajos a lengyelek koronáját is fején hordta, Lengyelország meg Báthory István idejét siratja az idők végtelenségéig vissza. Még nemzeti védszentet is mi adtunk nekik, Hedviget, a magyar királyleányt. Még a szabadságharcunk legfényesebb csillaga, Bem is lengyel égről bujdosott hozzánk.

1849 ben a Kárpátokon áttörő orosz hadak az ott őrtálló lengyel légió holttestén át tudtak csak a termő lankákra loereszkedni s a napjainkban rettegve átélte orosz támadás első hullámain a legendás lengyel légió gyermekei fogtak fel. Falvakat, városokat, megyéket mentettek meg az elpusztítástól. Minket védtek, mialatt saját hazájukat rommá, pusztasággá tette a háboru.

Lengyelország felosztása a világhistoria egyik legigazságtalanabb eseménye volt. És ha az erre vonatkozó okmányok egyetlen betűje is a lengyelség bűnén alapulhatott volna, saját vére hullásával lemosta már e nép a mult minden hibáját. Lengyelország felemelt fővel, joggal kérhet szabadságot a maga számára. A multnak és napjainknak aktáit megnyugvással, önérzettel terjesztheti a nagy bíróság elé.

Mi bizva hiszünk abban, hogy a világ sorsát bölcsen intéző kongresszus igazságot fog szolgáltatni a lengyeleknek is. De kötelességünknek tartjuk mégis, hogy kifejezést adjunk a világ színe előtt a lengyelek iránt érzett rokonszenvünknek, érzelmeinknek. Idézzük fel a haza bölcsének, Deák Ferencnek az alakját, aki az országgyűlésen emelte fel hatalmas szavát a lengyelek érdekében. Láttuk Kossuth Lajost, ki mindent elkövetett, hogy Viktor Emánuel és III. Napoleont a lengyelek érdekében intervencióra bírja s kövessük idősebb Andrássy Gyula grófot, aki nyíltan, politikai felelősségének tudatában volt a lengyelek igazi barátja. Szóljon meg Magyarország és kérje a lengyel kérdés méltányos igazságos elintézését. Ha mással nem tudjuk, legalább kérésünkkel támogassuk őket szabadságuk visszaszerzésében. Nagy becsületet szerzett a magyar a lengyel névnek, az ő önzetlen szava súlylyal fog mindenetre beesni az igazság mérlegébe.

A „Magyar-Lengyel Egylet“, amely a két nemzet közötti régi kapocs megszilárdítását tűzte ki első sorban feladatának, az egész Magyarországhoz fordul azon kéréssel, hogy adjon kifejezést a lengyel nemzet iránti rokonszenvének. Nyilatkozzék meg szíve szerint és hatalmazza meg majdani képviselőjét, hogy a lengyelek ügyében való kérését terjessze elő a békekongresszus tárgyalása alkalmával.

A t. törvényhatósághoz azon tiszteletteljes kérelemmel vagyunk bátrak fordulni, hogy ezen felhívást és kérelmet a közgyűlés tárgysorozatába felvenni, tárgyalni és támogatni és ebben az értelmében a magyar országgyűléshez felírni kegyeskedjék.

A nagy horderejű memorandum ügyét úgy a város, mint a vármegye törvényhatósági bizottsága a legközelebbi közgyűléseken veszi tárgyalás alá.

HIREK

— (A Függetlenségi Pártkör keddi fogadóestéjén), amint azt már megírtuk, dr. *Mitlaj* István, az „Uj Nemzedék“ szerkesztője fog előadást tartani. A kitűnő publicista előadását óriási érdeklődés előzi meg.

— (Roszner Ervin programbeszéde) Budapesti tudósítónk táviratozza: Báró Roszner Ervin, a latere minisztere tegnap délután folyamán Szentgotthárdon megtartotta programbeszédét.

— (Kolozsvári tisztiek előléptetése.) A Hivatalos Lap legújabb száma közli, hogy *Marinka* Lajos dr. kolozsvári rendőrkapitányt, aki a háboru kezdete óta, mint tartalékos hadnagy az 51. gy.-ezred kötelékében teljesít szolgálatot, továbbá ugyancsak az 51. gy.-ezrednél szolgáló *Gráhoffer* Elemér és *László* Arnold tartalékos hadnagyokat főhadnagyká léptették elő. — A „Rendeleti Közlöny“ közli, hogy *Gergely* Istvánt, aki eddig, mint gyógyszerészhadnagy teljesített szolgálatot, gyógyszerészfőhadnaggyá léptették elő.

— *Házi* orvosát kérdezzé meg az *Ivándi* Magus víz gyógyhatásáról.

— (Panaszos levél a hatósági liszt sűtősevel megbízott pékek visszaszállásáról.) A mai nap folyamán egy panaszos levelet kaptunk, amely súlyos vádakkal illetett egyes — a levélben meg nem nevezett — kenyérsűtőt, azzal vádolva, hogy a pékek a hatósági lisztutalvány ellenében nem akarnak kenyeret adni. A levél szerint „...Már egy hete, hogy a városi közéletmezősi hatósággal szerződésben álló pékek, — a kiknek nevét itt mellőzük — nem sűtnék hadikenyeret, így a legszegényebb fogyasztókönység kénytelen magasabb árban kenyeret vásárolni, mert az említett kenyérsűtők az utalványt nem veszik figyelembe, mintha nem is volna. Legtöbb szegény család nincs abban a helyzetben, hogy a lakásán sűthessen kenyeret. Amíg utalványával hadikenyeret kapott, csak tengette valahogy napról-napra életét, de mit tevő legyen, ha az említett sűtők nemtörődömsége miatt nem tud a valamivel olcsóbb kenyérhez jutni? Egyik kenyérsűtőből a másikba özönlik a szegény éhes nép és keserű tapasztalatok után könnyes szemmel, éhes gyomorral megy tovább, mert nincs — hadikenyer! Kevés pénzéből pedig nem telik, hogy a módosabbak részére sűtött, magasabb áru kenyérből vásároljon.“ E panaszt — melynek alaposágát hirtelen megállapítani nincs ugyan módunkban, amelyet azonban valószínűsít az, hogy számos aláírás van rajta — figyelmébe ajánljuk a közéletmezősi üzemnek, s felhívjuk a panasztevőket, hogy e panaszuikat konkrét formában, nevek és esetek megjelölésével terjesszék a tanács közéletmezősi ügyosztályához is, amely a vád alapos volta esetén — remélhetőleg — kellő szigorral fog a lelketlen és szerződészegő sűtőkkel szemben eljárni.

— (Ékszer, órák) és ezüst árut teljes bizalommal *Dobó Albert* cégnél Kolozsvári, Mátyás kir.-tér (volt Husznik üzlet) vásárolhat. Szolid, szabott árak. Látszerészeti cikkek elárúsítása, Telefon interurbán 842. szám.

— (Életjel az orosz hadifogságból.) Junius 20-i kelettel, Malnusból, az oroszországi Vjieszkaj kormányzóságból érkezett egynéhány fogságbaesett derék harcostól üzenet. A levelezőlapon a következő katonák nevei olvashatók: Heinicke János káplár Kolozsvár, Kállai László Zilah, Kelemen Márton Magyar-Bihar, Szilágyi Péter Magyarfenes és Szőke Illyés Felsősfalva, mind az 51. gy.-ezredből; továbbá Dorogi Sándor 2. h. huszárezred Szarvas, Stigler Péter 24. v.-zászlóalj Bata, Killi István 89. gy.-e. és Batta János 64. gy.-e. (mindkettő Erzsébetfalva), Jónás János 24. v.-zászlóalj Rákoskeresztur, Hudi Fülöp és Mészáros Bálint 89. gy.-e. Ujvidék, Virág Lajos 62. gy.-e. Mezőcsávás és Gyergya János 83. gy.-e. Dozmat.

Szülők figyelmébe! Leánykának intézeti ruhákat, kötényeket jutányos árban készít a Kolozsv. Közp. Női ruha és kalap divat-áruház, Deák F.-u. 12. emeleti helyiségében, Bejárt Minorita-utca felől.

— (Novogeorgiewsk utolsó óráiból.) Egy városi lap igen érdekes részleteket közöl Novogeorgiewsk utolsó óráiról. A városban 12.000 vágómarhát gyűjtöttek össze az élelmezés céljaira és amikor már elhatározott dolog volt, hogy a vár megadja magát, a marhákat a nagy Visz-

tula-hidra hajtották s a hidat azután felrobbantották. A marhák egyrészt a robbanás ölte meg, a többi beleveszett a folyóba. A lovakat agyonlőtték és elásták. Legérdekesebb volt a várbán lévő papirpénzkészlet megsemmisítésének módja. A citadella udvarán nagy halomba rakták a papirpénzt, petroleummal leöntötték és meggyújtották. Közben sűrű eső kerekedett, úgy hogy a papirpénz átmedvedett és csak lassan égett. Amint a tiszték eltávoztak a helyszínről, az őrizetül hátrahagyott katonák elolták a tüzet és a jelenlévő polgári személyekkel együtt nagy mennyiségű papirpénzt, legnagyobb részét szárubeleseket loptak el.

— **Vásároljunk mindennemű iskolai cikket Gombos F. papirkereskedésben, Deák F.-u 12.**

— (Eltűnt Nagyvárának négy waggon gabonája) Nagyváradról jelentik, hogy a város törvényhatósági bizottságának egyik tagja szenzációs feljelentést tett az ügyészségnél, melyben a „Nagyvárad Villamos Részvénytársaság“ ismeretlen tettes alkalmazottai ellen emel panaszt, akik három-négy waggon rakományt elloptak és egy orgazdaság miatt szintén feljelentett nagyváradai ipartelep alkalmazottainak adták el. A károsult fél a szenzációs feljelentés szerint Nagyvárad város közönsége, mint az ellopott áruk címzettje, akit akként károsítottak meg, hogy az ismeretlen büntársak a kocsiakománnyok fuvarleveleit nem a címzett Nagyvárad város közönsége képviselőjére jogosított városi közéletmezősi hivatalnak, hanem egyenesen az orgazdának kézbesítették. A feljelentés alapján a nagyvárad királyi ügyészség rövidesen megindítja a nyomozást, amely hivatva lesz a ma még homályos, de tagadhatatlanul feltűnést keltő ügyben felvilágosítást deríteni.

— **A citromot teljesen pótolja az „Acitrol Flohr“** nevű törv. védett folyadék. Minden tekintetben visszaadja a citrom ízét, zamatát s olcsóságánál fogva nélkülözhetetlen minden háztartásban. — 2 koronás és 60 filléres üvegekben kapható dr. Biro Géza gyógyszeráránban.

— (Külvány az amerikai munkássághoz.) Az amerikai „Szabadság“ most érkezett száma közli az alábbi sorokat: A New-Yorkban megjelenő „The Vital Issue“ legújabb számából vesszük át az itt következő szöveget Amerika munkásaihoz: „Legfőképen azért fordulunk hozzátok, munkások, hogy segítsetek minket, testvéreitek részére munkát szerezni. Azt óhajtjuk, hogy olyanformán tegyétek ezt meg, hogy az amerikai kormánytól követeljétek, hogy lehetséges legyen a festéknek Németországból ide való szállítása, mert ezzel oda fogtok hatni, hogy 400.000 munkás részére megmarad a munka ebben az országban s festékhiány miatt nem fognak elesni a munkájuktól. Követeljétek, hogy a gyapot akadálytalanul szállítható legyen európai kikötőkbe és a gabonanemű is eljuthasson Közép-Európába. Németországgal s az osztrák-magyar birodalommal együtt szenved most hiányokban a semleges Svájc, Svédország és Norvégia. Tiétek a hatalom, mellyel megtehetitek az angol pökhendiséget. Ti megállíthatjátok a háborút s azzal a leirhatatlan kegyetlenségeket. Ha a ti kormányotok nem akar engedni, mutassátok ki hatalmatokat és használjátok saját fegyvereiteket. Tiétek a szavazatok. Ez a legutolsó fegyveretek, de ma, izgasatok sztrájkra olyan gyárakban, amelyek hadianyagot gyártanak és szállítanak. Mutassátok meg testvéreiteknek, hogy szóban és cselekedetben egy vagytok, hogy egyetlen közös érdeketek van és hogy elég erősek vagytok ezt keresztül is vinni. Hallgattassátok el a kép-mutatókat, akik békéért imádkoznak, hanem azért ágyukat öntenek és dum-dum golyókat gyártanak. Sztrájkoljotok, hagyjátok abba a csuf munkát a hadi gyárakban. Követeljétek tisztességes munkát. Ne váljatok büntársakká. A ti kezetekben van ezerek élete. Cselekedjétek, ti férfiak, míg a nyavalyások nem cselekszenek. Dolgozzatok szüntelenül és érdektelenül a békéért s azért, hogy legyen vége ennek a borzasztó mézszárlásnak s minden vele járó iszonyatnak és nyomorúságnak.“ Így ír az angol nyelvű new-yorki folyóirat s ehhez nincs mit hozzá tenni.

Irodalom és művészet.

Heti műsor a Nemzeti Színházban:

- Hétfő: Ártatlan Zsuzsi. (Bérleten kívül. Rendkívül leszállított félhelyárakkal.)
 Kedd: Kávéházy Konrád. (Ujdonság, 3-adszor. Leszállított helyárakkal. Bérlet 4. sz. D.)
 Szerda d. u.: János vitéz. (Rendkívül leszállított félhelyárakkal.)
 Szerda este: Kaméliás hölgy. (P. Márkus Emilia vendégjátéka. Rendes helyárakkal. Bérlet 5. sz. A.)
 Csütörtök: Vasgyáros. (P. Márkus Emilia vendégjátéka. Rendes helyárakkal. Bérlet 6. sz. B.)
 Péntek: Van-e babája? (Ujdonság, először. Leszállított helyárakkal. Bérlet 7. sz. C.)
 Szombat: Van-e babája? (Ujdonság, másodsor. Leszállított helyárakkal. Bérlet 8. sz. D.)
 Vasárnap d. u.: Piroska és a farkas. (Gyermek-előadás, rendkívül leszállított félhelyárakkal.)
 este: Cigányprimás. (Leszállított helyárakkal. Bérlet 9. sz. A.)

Szinkör-mozgó:

- Hétfő: A halállovaglás.
 Kedd: A páncélos repülőgép titka. Ezenkívül: 1. Varsó elfoglalása. 2. A német császár a Magyar-Osztrák főhadiszálláson.
 Szerda: A páncélos repülőgép titka. Ezenkívül: 1. Varsó elfoglalása 2. A német császár a Magyar-Osztrák főhadiszálláson. (Előadások kezdete fél 3 órakor.)
 Csütörtök: A száműzött. (Nordisk-film ujdonság.) Ezenkívül: A szeptember 2-iki hódoló diszfelvonulás Bécsben.
 Péntek: A száműzött. (Nordisk-film ujdonság!) Ezenkívül: Egy hétig a trónörökös-pár kíséretében Budapesten.
 Szombat: A suszterherceg. (Főszereplő: Rott Sándor) Ezenkívül: Egy hétig a trónörökös-pár kíséretében Budapesten.
 Vasárnap: I. Az asszony verve jó! II. A vörös torony.

Egyetem-mozgó:

- Hétfő: I. Hamis kártyás. II. Csibészek
 Kedd: Egy féltékeny asszony. (Világszenzáció!)
 Szerda: Grant kapitány gyermeke. (Előadás kezdete fél 3-kor.)
 Csütörtök: Éjjel és nappal. (Fény és árny!)
 Péntek: Éjjel és nappal. (Fény és árny!)
 Szombat: Teddy, mint árkaász. (Vigjáték-ujdonság.)
 Vasárnap: Teddy, mint árkaász. (Vigjáték-ujdonság.)

Uránia-Színház:

- Hétfő: Saramos. (Szenzációs film-csoda!)
 Kedd: Győzelem, vagy halál!
 Szerda: A toloncz. (Prója-film-repriz.) (Előadások kezdete fél 3-kor.)
 Csütörtök: A titkos jel. (Detektív-ujdonság.)
 Péntek: A titkos jel. (Detektív-ujdonság.)
 Szombat: A Dsungel rabjai.
 Vasárnap: I. A tolvaj. II. Az erénycsöszök.

A szerkesztésért felelős:

SZÁSZ ENDRE.

Kiadó laptulajdonos:

Gombos Ferenc „Lyceum“-könyvnyomda.

Telefonszám: 204.

KOLOZSVÁR VÁROS ELEKTROMOS MŰVE

GANZ-FÉLE

VILAMOSSÁGI RÉSZVÉNYTÁRS. ÜZEMVEZETŐSÉGE

KOLOZSVÁR, SZÉCHENYI-TÉR 41.
(széky palota.) Telefon 403.

•••

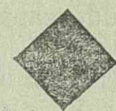
Elvállal elektromos világítási és erőátviteli berendezéseket. —

Izzólámpák, ivlámpa szénpálcák, szerelési anyagok és kisebb motorok állandóan raktáron.

Költséghívásokat és felvilágosításokat díjmentesen ad.

Mátyás király-tér közelében
Emeleti utcai lakások

(ujjonnan kitakarítva) olcsón
 kiadók. Irodának is alkalmas

Cím az „Ujság“ kiadóhivatalában megtehető.

ANKER

KENYÉRSÜTŐDE

a napokban

megnyílik.

Főelárusítóhelye:

Széchenyi-tér 40.

Telefon sz. 1302.

NYILT-TÉR.

Apolló Színház

Első kolozsvári mozgófénykép-vállalat

Műsor szept. 6-án:

Megcsalva.

Szerelmi dráma 4 felvonásban.

Összes pénzem 1 korona.

Vigjáték.

Regalla-verseny a Themsén.

Természetes.

A menyasszony titka.

Dráma.

Fivérem kedvéért.

Vigjáték 2 felvonásban.

1915. szeptember hó 7-én, kedden:

Nagy műkedvelői előadást rendez

az első kolozsvári „Apolló“ mozgó színház. A jövedelem 50 százaléka a vak katonák és az elesettek özvegyei és árvái javára lesz fordítva.

Ezen előadásra a n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk.

Helyének ünnep- és vasárnap kivételével

Pályavilágítás 30 fill. Zártszek 60 fill. 2-ik hely 40 fill. 3-ik hely 22 fill. 4-ik hely gyermekeknek 12 fillér.